USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudkyň Mgr. Petry Weissové a Mgr. Simony Hájkové v právní věci žalobce: **B. V.**, zast. Mgr. Jiřím Pražákem, advokátem, se sídlem Havlíčkova 218, Rokycany, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2017, č. j. OAM-688/ZA-ZA02-K01-R2-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 5. 2018, č. j. 60 Az 74/2017 - 96,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 9. 2017, č. j. OAM-688/ZA-ZA02-K01-R2-2015, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný vysvětlil, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla obava z povinnosti nastoupit vojenskou službu, nebo z postihu za nenastoupení vojenské služby. Žalovaný přisvědčil, že žalobce doložil pracovní činnost v České republice i dřívější pracovní činnost na Ukrajině v pozici vojáka. Žádná z těchto skutečností však není azylově relevantní a žalovaný proto nepořídil překlad předložené vojenské knížky do českého jazyka. Žalobce v průběhu azylového řízení nepřednesl žádné skutečnosti, podle kterých by ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu vyvíjel ve vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod a byl za to azylově relevantním způsobem pronásledován. V žádosti výslovně uvedl, že nikdy nebyl členem politické strany či jiné organizace a v průběhu azylového řízení netvrdil, že by se ve vlasti politicky angažoval, případně, že by měl v souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod jiné obtíže.

[2] Podle žalovaného žalobce nemůže pociťovat odůvodněný strach, že by byl po návratu do vlasti pronásledován z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k sociální skupině, nebo zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce je bezúhonný, ve vlasti nebyl nikdy trestně stíhán a neuvedl ani

jiné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné dovodit, že by mohl být pronásledován. Pokud jde o obavy žalobce z výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě a z nasazení do ozbrojeného konfliktu na východě země, žalovaný uvedl, že branná povinnost patří k základním státoobčanským povinnostem a uznává ji i Ženevská konvence z roku 1951, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Pokud je branná povinnost zaměřená na všechny bojeschopné muže včetně žalobce, nemůže být chápána jako pronásledování, a to ani v případě, že by měl být žalobce nasazen do bojových operací. Nadto žalovaný doplnil, že ke dni 24. 7. 2017 nebyla vyhlášena žádná další mobilizace a podle prohlášení ukrajinského prezidenta ze dne 2. 11. 2016 na východní ukrajinské frontě nejsou žádní mobilizovaní vojáci, nýbrž dobrovolníci a profesionální vojáci. Obavy žalobce z nasazení do konfliktu jsou tak irelevantní. Žalovaný připustil, že za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině skutečně hrozí trest odnětí svobody v délce trvání 2 až 5 let, to však až v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Žalobce však výslovně prohlásil, že si povolávací rozkaz nepřevzal.

[3] Žalovaný poukázal na rozpory ve vyjádřeních žalobce. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že z Ukrajiny odjel poté, co dostal dva povolávací rozkazy, při pohovoru ze dne 19. 9. 2017 však uvedl, že před odjezdem z Ukrajiny dostal deset až patnáct povolávacích rozkazů, které si nepřevzal. Nejprve tvrdil, že se před odjezdem z vlasti skrýval, později však uvedl, že chodil do práce a Ukrajinu opustil až po zesílení pouličních kontrol, které měly odhalit osoby vyhýbající se branné povinnosti. Nadto uvedl, že si nechal vystavit cestovní pas narychlo před odjezdem; cestovní pas mu však byl vydán rok před tím, než opustil Ukrajinu. Žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v době, kdy mu měly být doručovány povolávací rozkazy, tedy od září roku 2014 do února roku 2015, pobýval v Polsku, aniž by tam ovšem požádal o mezinárodní ochranu. Z Polska se přitom vrátil na Ukrajinu a o mezinárodní ochranu požádal až tři měsíce poté, co přicestoval do České republiky. Uvedené časové prodlevy žalobce vysvětloval tvrzením, že doufal ve změnu poměrů na Ukrajině. Žalovaný poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 49, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 - 51, konstatoval, že o azyl je nutné požádat bezprostředně poté, co k tomu potenciální žadatel dostane příležitost, a uzavřel, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu toliko proto, aby legalizoval pobyt na území České republiky. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004 - 50, žalovaný připomněl, že otálení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu je přinejmenším nepřímý důkaz, že žalobce nepociťoval situaci v zemi jeho původu jako palčivou.

[4] Žalovaný dále uvedl, že aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině neodůvodňuje udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Na východě země sice dochází k ozbrojenému konfliktu, není však důvod domnívat se, že by se tento konflikt rozšířil i do dalších částí Ukrajiny, přičemž žalobce pobýval před odjezdem do České republiky na západě země, kde k ozbrojenému konfliktu nedochází. Žalovaný konstatoval, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, neboť žádný z jeho rodinných příslušníků v České republice nezískal mezinárodní ochranu. Při posuzování podmínek udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu se žalovaný zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přičemž přihlédl i k jeho věku a

zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělý, plně svéprávný, práceschopný, zdravý a v jeho případě tak neexistují okolnosti zvláštního zřetele hodné k udělení azylu.

[5] Žalobci podle žalovaného v případě návratu do vlasti nehrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, ani uložení či výkon trestu smrti. Trest smrti byl na Ukrajině zrušen již v roce 2000 a obavy z branné povinnosti, popřípadě z postihu za nesplnění branné povinnosti nejsou relevantní, jak již žalovaný vysvětlil k otázce naplnění podmínek podle § 12 zákona o azylu. Podle žalovaného nehrozí, že by žalobce mohl být na Ukrajině postižen za podání žádosti o azyl v České republice. V případě návratu do vlasti žalobce nebude vystaven vážnému ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. V této souvislosti žalovaný zopakoval závěry k ozbrojenému konfliktu, který probíhá na východě Ukrajiny, přičemž také odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17. Žalobce tak nesplňuje podmínky k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že žádnému z jeho rodinných příslušníků nebyla v České republice udělena doplňková ochrana, nesplňuje podmínky ani k udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

[6] Rozsudkem ze dne 10. 5. 2018, č. j. 60 Az 74/2017 - 96, Krajský soud v Plzni zamítl žalobu proti uvedenému rozhodnutí. V odůvodnění rozsudku se soud ztotožnil se závěrem žalovaného, že ozbrojený konflikt probíhá na východě Ukrajiny, nehrozí jeho rozšíření do zbytku země a žalobce pobýval před odchodem do České republiky v západní části Ukrajiny. Obavy žalobce z branné povinnosti, popřípadě z trestu za její odmítání, krajský soud označil za azylově irelevantní, přičemž poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49. Nadto uvedl, že si žalobce nepřevzal povolávací rozkaz a žádný postih mu tak ani nehrozí. Podle krajského soudu žalobci na Ukrajině nehrozí trest smrti, mučení ani nelidské či ponižující zacházení. Žalovaný podle krajského soudu zjistil skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, neboť vycházel z dostatku podkladů a ze dvou pohovorů se žalobcem. Krajský soud odmítl, že se žalovaný nezabýval národností žalobce. Žalobce však uvedl, že je ukrajinské národnosti. Krajský soud přisvědčil námitce, že napadené rozhodnutí neobsahuje poučení o možnosti podat proti němu odvolání; to však nemá vliv na zákonnost rozhodnutí, neboť obsahuje poučení o možnosti napadnout jej žalobou. Krajský soud vysvětlil, že označením „příručka“ žalovaný mínil Příručku procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Konvence z roku 1951 a Protokolu z roku 1967 o postavení uprchlíků, kterou vydal Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky jako komentář k Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Uvedená příručka sice není závazná, nic však nebrání jejímu výkladovému užití. Krajský soud odmítl důkazní návrhy, přičemž uvedl, žalobce měl možnost předložit je již v azylovém řízení, součástí spisu jsou dostatečné podklady pro posouzení situace a žalobce ani nespecifikoval, co by mělo být navrhovanými důkazy prokázáno.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád

správní (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítl, že žalobu formuloval v pěti bodech, přičemž z napadeného rozsudku není zřejmé, jak se s nimi krajský soud vypořádal. Stěžovatel v žalobě nenamítl, že žalovaný vůbec nezjišťoval rozhodné skutečnosti, avšak že je zjišťoval toliko formálně, bez vážného zájmu, čímž porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný pochybil, neboť nezjišťoval, zda stěžovatel chápe rozdíl mezi pojmem „občanství“ a „národnost“. Žalovaný byl povinen zjistit, že stěžovatel neumí ukrajinsky a jeho otec je české národnosti. Na základě toho by muselo být žalovanému zřejmé, že se stěžovatel považuje za Ukrajince toliko z hlediska občanství. Žalovaný záměrně nezjišťoval, proč stěžovatel odmítá bojovat v ukrajinském konfliktu, byť je bývalý voják. Pokud by se tímto rozporem zabýval, muselo by mu být zřejmé, že tak činí z politických důvodů. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nezná český právní řád, bylo na žalovaném, aby jej náležitě poučoval a zjišťoval relevantní azylové skutečnosti. K žalobním námitkám stejného obsahu krajský soud sdělil, že žalovaný vycházel z dostatečných podkladů a ze dvou pohovorů se stěžovatelem. Takové vypořádání námitky však podle stěžovatele není přesvědčivé. K dalšímu žalobnímu bodu krajský soud toliko zopakoval, že žalobci na Ukrajině nehrozí postih, neboť si nepřevzal povolávací rozkaz. Stěžovatel však uvedl, že doručení povolávacího rozkazu je pouze mezikrokem před formální i neformální represí, která mu hrozí. Krajský soud rovněž opomněl třetí a pátý žalobní bod. Stěžovatel namítl, že krajský soud pochybil, neboť neprovedl navržené důkazy k situaci na Ukrajině. Jeden z navržených svědků se přitom dostavil k jednání krajského soudu. Vzhledem k tomu, že navržené důkazy směřovaly proti skutkovým závěrům, které žalovaný uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí, stěžovatel je nemohl uplatnit dříve, než v žalobním řízení. V této souvislosti stěžovatel zdůraznil, že proti rozhodnutí žalovaného nebylo možné odvolání. Krajský soud podle stěžovatele nesprávně posoudil námitku, že rozhodnutí žalovaného odporuje § 68 odst. 5 správního řádu. Připustil, že výklad krajského soudu je pochopitelný, namítl však, že odporuje gramatickému výkladu naposledy uvedeného ustanovení. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[8] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný odkázal na své rozhodnutí a uvedl, že v postupu krajského soudu neshledal žádné pochybení.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;

- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se Krajský soud v Plzni dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, nebo že by se při rozhodování věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud v prvé řadě konstatuje, že stěžovatel podle žádosti ze dne 13. 8. 2015, založené ve spisové dokumentaci, požádal o udělení mezinárodní ochrany s odůvodněním, že nechce bojovat a obává se, že v případě návratu na Ukrajinu by k tomu byl nucen. Podle protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 9. 2017 stěžovatel rozvedl, že býval vojákem z povolání, od roku 2014 mu opakovaně chodí povolávací rozkazy, jeho bydliště navštěvuje policie, neví, za co by v současném konfliktu bojoval a ztratil již tři kamarády, se kterými v minulosti sloužil. Doplnil, že pokud se vrátí na Ukrajinu, tak jej „zavřou nebo vezmou do armády“. Stěžovatel potvrdil, že nemá jiné důvody, proč žádá o mezinárodní ochranu.
[12] Stěžovatel v žalobě vysvětlil, že je příslušníkem sociální skupiny bývalých vojáků z povolání, jejichž snaha vyhnout se mobilizaci je na Ukrajině považována za určitou formu vlastizrady. Dovodil, že mu hrozí pronásledování, a to zejména neformálně, ze strany ostatních příslušníků ozbrojených sil. Poukázal na příklad svých kamarádů, kteří byli nasazeni do bojů nedobrovolně. Stěžovatel se vymezil proti současnému konfliktu na Ukrajině a sdělil, že odmítá bojovat s občany vlastní země, a to zvláště, když se mobilizace vyhýbá politikům a bohatým lidem. Konstatoval, že jeho odpor je politický a doplnil, že na Ukrajině dochází k nárůstu ukrajinského nacionalismu, přičemž není ukrajinské národnosti a ukrajinsky ani nemluví.

[13] Nejvyšší správní soud z popsaných vyjádření stěžovatele dovodil, že požádal o mezinárodní ochranu výlučně z důvodu, že se v případě návratu na Ukrajinu obává zapojení do vojenského konfliktu, se kterým nesouhlasí, popřípadě potrestání za nesplnění povolávacího rozkazu, a to tím spíše, že býval vojákem z povolání. Teprve v žalobním řízení stěžovatel doplnil, že nemá obavy ze samotného boje, ale z nedobrovolného nasazení v situaci, kdy na Ukrajině nedochází k mobilizaci všech bez rozdílu, ale jen těch bez vlivu, ostatní jej budou považovat za vlastizrádce, protože se coby bývalý voják z povolání vyhýbal branné povinnosti, nadto nemluví ukrajinsky, nemá ukrajinskou národnost a na Ukrajině dochází k nárůstu nacionalismu. Stěžovatel v azylovém řízení sice uvedl, že býval

vojákem z povolání, a že se dorozumí jen česky a rusky, nikoliv však, že by měl v této souvislosti obavy z návratu do vlasti. I kdyby se stěžovatel přihlásil v azylovém řízení k ukrajinské národnosti jen proto, že nedokázal rozlišit pojmy „státní občanství“ a „národnost“, jak později uvedl, nic mu nebránilo, aby vlastními slovy popsal, že se nepovažuje za součást většinového ukrajinského společenství, a to zvláště, pokud tuto skutečnost považoval za důvod svých obav z návratu do vlasti. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 Azs 1/2011 - 82, vysvětlil, že „[o]*becně platí, že povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o mezinárodní ochranu, jak Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudcích ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42. Jinak řečeno, pokud osoba žádá o udělení mezinárodní ochrany, musí před správním orgánem uvést všechny skutečnosti a důvody, pro které tak činí. Nejvyšší správní soud rovněž také vyslovil, že ze žádného ustanovení zákona o azylu, ani z jiného právního předpisu, nelze dovodit, že by správní orgán měl povinnost sám domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činit příslušná skutková zjištění. Pokud tedy žalovaný umožnil během správního řízení stěžovateli sdělit všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována (k tomu srov. rozsudky ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 - 47, či ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42). Jak se však vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 - 70, je během správního řízení jistá procesní aktivita požadována i po správním orgánu, ‚který by měl v průběhu pohovoru vhodně kladenými otázkami zjistit, zda-li žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat.‘ Správní orgán je dále povinen zajistit k žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.*“ S ohledem na shora citované žalovaný podle Nejvyššího správního soudu nebyl povinen domýšlet za stěžovatele důvody, pro které žádá o azyl, nad rámec důvodů, které výslovně uvedl (tedy, že se obává zapojení do konfliktu na východě Ukrajiny, popřípadě potrestání za odpor k branné povinnosti), a to jen na základě tvrzení, že hovoří toliko česky a rusky a v minulosti býval vojákem, když ze shromážděných podkladů nevyplývá, že by se jednalo o azylově relevantní skutečnosti a stěžovatel v azylovém řízení žádné další podklady nepředložil ani neoznačil. Žalovaný neporušil § 3 správního řádu a z napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud považoval zjištěný skutkový stav věci za dostatečný pro výrok rozhodnutí.

[14] Nejvyšší správní soud se zabýval rovněž otázkou, zda byl krajský soud povinen posoudit nová tvrzení stěžovatele o důvodu obav z návratu do vlasti, přičemž přihlédl ke svému dřívějšímu rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32, podle kterého „[p]*ovinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU nelze chápat jako oporu bezdůvodného roztříštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.*“ Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, je však potřeba zohlednit, že existuje i řada ospravedlnitelných důvodů, proč žadatel nesdělí všechny relevantní důvody pro udělení azylu již před orgánem prvního stupně. Mezi takové ospravedlnitelné důvody Ústavní soud zařadil například „[...] *dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a*

konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočníka mohlo být pro žadatele zábranou." Žádný z citovaných důvodů se podle Nejvyššího správního soudu netýká nyní posuzované věci. Žalovaný směřoval dotazování k povolání stěžovatele, jeho národnosti i jazykovým schopnostem, ale stěžovatel v této souvislosti žádné obavy nevyjádřil. Ani v kasační stížnosti přitom nesdělil, že by byl v průběhu výpovědi stižen traumatem, studem či jinými zábranami. Stěžovatel nemusí být znalý českého práva, aby dokázal vyjádřit, z jakých důvodů se obává návratu do vlasti. Žalovaný i krajský soud tak byli podle Nejvyššího správního soudu povinni posoudit žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany toliko z hlediska tvrzení, které učinil v azylovém řízení, že se v případě návratu na Ukrajinu obává zapojení do vojenského konfliktu, s nímž nesouhlasí, nebo potrestání za nesplnění povolávacího rozkazu. V souvislosti s pozdějšími tvrzeními tak krajský soud nemohl zatížit napadený rozsudek nepřezkoumatelností.

[15] Rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu stojí primárně na závěru, že hrozba nástupu k výkonu vojenské služby, respektive potrestání za odmítnutí vojenské služby v zemi původu žadatele o mezinárodněprávní ochranu, není azylově relevantní skutečností, pokud mobilizace směřuje vůči všem bojeschopným mužům, a to bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství apod., tak jako tomu bylo v případě stěžovatele. Úvahy, že stěžovateli po návratu na Ukrajinu nehrozí nasazení do ozbrojeného konfliktu, popřípadě potrestání za odmítnutí vojenské služby, učinili žalovaný i krajský soud toliko nad rámec uvedené primární úvahy. V prvé řadě tak Nejvyšší správní soud musel posoudit námitky proti primární úvaze krajského soudu; námitkami proti podpůrným úvahám by se zabýval až tehdy, kdyby primární úvaha neobstála. Stejně tak ani krajský soud nebyl povinen vyjádřit se jednotlivě ke každé žalobní námitce, jestliže v odůvodnění rozsudku předestřel právní názor, který bezezbytku vyvrátil důvodnost všech žalobních námitek.

[16] Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 25. 10. 2017, č. j. 6 Azs 290/2017 - 23, shrnul, že „[k] *otázce odmítání nástupu k výkonu vojenské služby se zdejší soud vyjádřil zásadním způsobem například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49: Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, Nejvyšší správní soud uvedl: Samotné odmítání branné povinnosti odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Obdobně v takové situaci není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu.*" Stěžovatel neuvedl, že odmítá nastoupit vojenskou službu z náboženských důvodů a obecné tvrzení, že nesouhlasí s konfliktem na Ukrajině, nelze považovat za reálný projev politického přesvědčení ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49. I kdyby stěžovateli hrozilo více než jiným mužům, že bude nasazen do bojů na východě Ukrajiny, neboť býval vojákem z povolání, nečiní to jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany důvodnou. Pokud by totiž ukrajinské státní orgány skutečně nabíraly do vojenské služby či přímo nasazovaly do bojů primárně muže s vojenskou zkušeností, lze to

považovat za logickou a legitimní snahu o posílení vlastní bojeschopnosti armády. Ani v tomto ohledu tak nejsou naposledy citované závěry judikatury neadekvátní. Žalovaný ani krajský soud podle Nejvyššího správního soudu nepochybili, když dospěli k závěru, že stěžovatelův azylový příběh není azylově relevantní.

[17] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že krajský soud pochybil, protože nevyhověl důkazním návrhům, které stěžovatel učinil v žalobním řízení. Podle protokolu z jednání ze dne 10. 5. 2018 chtěl stěžovatel navrhovanými důkazy prokázat, že ukrajinská vláda nemluví pravdu o dodržování Minských dohod a nelze tak věřit jejím oficiálním tvrzením, dále také že mu hrozí pronásledování stran polovojenských organizací, které nejsou pod kontrolou Ukrajiny, že situace na Ukrajině není stabilní a že jej v místě bydliště hledala policie. Část z důkazních návrhů se tak týkala tvrzení o obavách z návratu na Ukrajinu, které stěžovatel přednesl až v žalobním řízení, a zbývající část důkazních návrhů se týkala azylově irelevantních skutečností. Nejvyšší správní soud proto přisvědčil krajskému soudu, že se jednalo o nadbytečné důkazní návrhy, a ani tato kasační námitka proto není důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud přisvědčil námitce, že striktně vzato byl žalovaný podle § 68 odst. 5 správního řádu povinen poučit stěžovatele, že proti rozhodnutí nelze podat odvolání, a naopak nebyl povinen poučit jej o právu podat žalobu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 47/2007 - 90). Namítané pochybení však nemohlo zkrátit stěžovatelova práva, neboť nemělo vliv na správnost a zákonnost zbytku rozhodnutí a krajský soud žalobu věcně projednal. Vzhledem k tomu, že krajský soud dospěl ke stejnému závěru, Nejvyšší správní soud neshledal, že by v tomto směru pochybil.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (všechna zmiňovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Z tohoto důvodu kasační stížnost shledal nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. srpna 2018

JUDr. Jiří Palla

pokračování

předseda senátu